

การพัฒนาตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ

A Development of Social Responsibility Indicator for Private Vocational Institutes of Business Administration

อัญชลี ทองประกอบ

บริษัท อินเตอร์โรล (ประเทศไทย) จำกัด 700/685 ม.1 ต.พานทอง อ.พานทอง จ.ชลบุรี 20160

Email: u.tongprakob@interroll.com

บทคัดย่อ

มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) พัฒนาตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ 2) วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคม 3) ศึกษาความเป็นได้ในการนำตัวบ่งชี้ไปใช้วัดความรับผิดชอบต่อสังคมของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน สาขาบริหารธุรกิจ ปีการศึกษา 2558 ได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 660 คน จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ความเที่ยงขององค์ประกอบและการวิเคราะห์ความแปรปรวนเฉลี่ยของตัวแปรแฝงที่ถูกสกัดได้ ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่าตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน สาขาบริหารธุรกิจ 5 ด้านคือ ผู้มีส่วนได้เสีย สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และอาสาสมัคร แต่ละด้านมีค่าเฉลี่ยระดับมาก และมีความสอดคล้องกันระหว่างการดำเนินงานกับความคาดหวังที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และผลการศึกษาความเป็นไปได้ในการนำตัวบ่งชี้ไปใช้วัดความรับผิดชอบต่อสังคมของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน สาขาบริหารธุรกิจ พบว่ากลุ่มค่าเฉลี่ยสูง เน้นความรับผิดชอบต่อสังคมทั้ง 5 ด้าน ระดับสูงโดยมีความคิดเห็นว่าควรมุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนอันเป็นผลสู่รากฐานทาง

เศรษฐกิจของประเทศ และกลุ่มค่าเฉลี่ยต่ำ เน้นความรับผิดชอบต่อสังคม 2 ด้าน ได้แก่ สังคม วัฒนธรรม และอาสาสมัคร โดยมีความคิดเห็นที่สามารถสื่อให้เห็นภาพกิจกรรมที่ทำ และส่งเสริมภาพลักษณ์ของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน

คำสำคัญ: ความรับผิดชอบต่อสังคม/ สถาบันอาชีวศึกษาเอกชน/ สาขาบริหารธุรกิจ

Abstract

The purposes of this research were: 1) to develop the social responsibility indicator of the private vocational institute of business administration. 2) to confirmation component of the social responsibility indicator 3) to study of the probability of using the indicator to measure the social responsibility for Private Vocational Institute of Business Administration. The data were collected from Private Vocational School of Business in year 2015, used in this study of 660 by Multistage Random Sampling Statistical analysis methods used were frequency, a confirmatory factor analysis, Construct reliability, Average variance extracted. The results of the study that the social responsibility indicator of private vocational institutes. 5 areas of business management are stakeholders. Environmental, economic, social, cultural, and voluntary. Each side has an average level of significance. And there was consistency between performance and expectation at statistically significant level .05. The Results of Confirmative Elements of Social Responsibility Indicators of Private Vocational Institutes Type of Business was consistent with empirical data. And the feasibility study on the use of indicators to measure social responsibility of Private Vocational Institute of Business Administration. It was found that the groups with high mean. There was a high level of social responsibility in the top 5, with the view that sustainable development should be promoted as a result of the country's economic foundation. And low average groups there was two main areas of social responsibility: social, cultural and volunteer. They have the opinion that they could visualize the activities that they did. And promote the image of private vocational institutes.

Keywords: Social Responsibility/ Private Vocational Institutes/ Business Administration

บทนำ

สถาบันอาชีวศึกษาเอกชนของไทยเป็นศูนย์กลางในการผลิตกำลังคนอาชีวศึกษาที่สำคัญเพื่อทันต่อสภาวะแวดล้อมทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไปสู่ความเป็นสากลซึ่งรวมถึงการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) และรองรับตลาดแรงงานที่ขยายตัวเพิ่มขึ้นในอนาคตโดยเฉพาะสาขาบริหารธุรกิจระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ที่เป็นที่ต้องการในตลาดแรงงานภาคธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) รวมถึงภาคธุรกิจอุตสาหกรรม (การสำรวจความต้องการแรงงานและการขาดแคลนแรงงานของสถานประกอบการ, สำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี 2551 และ 2556) สถาบันอาชีวศึกษาเอกชนมีหน้าที่ผลิตบัณฑิต บ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรมควบคู่ไปกับการเรียนการสอน ปลูกฝังค่านิยมด้านความซื่อตรงในสถานศึกษา เพราะสถานศึกษาเป็นสถาบันแรกที่มีหน้าที่บ่มเพาะความรู้ควบคู่คุณธรรมให้กับเยาวชนทุกคนเหล่านั้นเติบโตไปเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต

โดยเฉพาะความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibilities) ซึ่งเป็นแนวคิดทางธุรกิจที่กำลังเป็นกระแสไปทั่วโลก โดยองค์กรสามารถใช้ CSR ตอบสนองต่อประเด็นเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ด้วยการมุ่งให้ประโยชน์กับคน ชุมชน และสังคม ด้วยเหตุผลดังกล่าว สถาบันอาชีวศึกษาเอกชนซึ่งถือว่าเป็นองค์กรธุรกิจประเภทหนึ่งที่ใช้บริการการศึกษา ที่เอกชนหรือคณะบุคคลเป็นผู้จัดขึ้นโดยใช้ทรัพยากรหลักทั้งบุคคล ทุนทรัพย์ และวัสดุอุปกรณ์ของภาคเอกชนซึ่งจัดตั้งขึ้นด้วยวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะสาขาบริหารธุรกิจ ที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน และสถาบันอาชีวศึกษาเป็นผู้ผลิตบัณฑิตให้ตรงตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) โดยยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และ “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” และ “สร้างสมดุลการพัฒนา” ในทุกมิติ ภายใต้วิสัยทัศน์ประเทศไทยปีพ.ศ. 2570 สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พ.ศ. 2557 เป็นหลักสูตรที่มุ่งผลิตและพัฒนาแรงงานระดับผู้ชำนาญการเฉพาะสาขาอาชีพ มีสมรรถนะในการประกอบอาชีพ สามารถเป็นหัวหน้างานหรือเป็นผู้ประกอบการได้ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2557) สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมถึงแผนการศึกษาแห่งชาติและประชาคมอาเซียน ทั้งระดับชุมชน ท้องถิ่น และระดับชาติ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจจะดำเนินงานวิจัย การพัฒนาตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เพื่อหาข้อค้นพบว่าสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน ควรจะมีแนวทางการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมไปในทิศทางใด มีลักษณะ ขอบข่ายตัวบ่งชี้ เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างไร และควรมีตัวบ่งชี้ด้านใดบ้าง

ที่จะบ่งบอกถึงความรับผิดชอบต่อสังคมของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ที่เป็นหลักสูตรที่มุ่งผลิตและพัฒนาแรงงานระดับผู้ชำนาญการ ที่เหมาะสม ซึ่งการพัฒนาตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ จะเป็นตัวช่วยเข้าไปเสริมกลไกการทำงาน และเสริมสร้างศักยภาพในการบริหารสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน ส่งผลต่อความอยู่รอดและสามารถแข่งขันได้ในสภาพการณ์ยุคปัจจุบันต่อไป อีกทั้งยังสามารถนำไปปรับใช้กับอาชีวศึกษาเอกชน สาขาอื่น หรือกลุ่มอื่น เป็นต้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
2. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
3. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการนำตัวบ่งชี้ไปใช้วัดความรับผิดชอบต่อสังคมของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

การทบทวนวรรณกรรม

Schreck (2011) ศึกษาเรื่อง Reviewing the business case of corporate social responsibility : New evidence and analysis โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา CSR จะสามารถสร้างผลประโยชน์ด้วยกันได้ ทั้ง 2 ด้านระหว่างผลกำไรและผลทางสังคมหรือไม่ ผลการศึกษาพบว่า มีความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลที่สำคัญ ซึ่งเชื่อมโยงระหว่างการใช้ CSR และการจัดการด้านการเงิน โดยการดำเนินกิจกรรม CSR สามารถสร้างความคุ้มค่าให้กับการบริหารจัดการขององค์กรได้ โดยไม่ส่งผลกระทบต่อทำให้เกิดการสูญเสียทางการเงิน และมีแนวโน้มว่าจะให้ผลที่ดีทางสังคมตามนัยสำคัญเช่นกัน

Kim and O'Gorman (2011) ศึกษาว่าการดำเนินกิจกรรม CSR ตามกระบวนการบริหารจัดการภายในองค์กรที่เน้นพนักงานเป็นสำคัญ (CSR in process) สามารถสร้างแรงจูงใจที่จะทำให้พนักงานดำเนินกิจกรรม CSR ด้วยความสมัครใจได้อย่างไร ผลการศึกษาพบว่าการตอบรับของพนักงานต่อแนวคิด CSR ขึ้นอยู่กับการให้ความสำคัญของระดับบริหาร และความต่อเนื่องตามนโยบาย CSR องค์กร ทั้งนี้พนักงานจะมีแนวคิดเชิงบวกต่อองค์กรเพิ่มขึ้น ถ้ามีการดำเนินกิจกรรม CSR เพิ่มขึ้นในแต่ละระดับของกระบวนการ การบริหารจัดการภายในองค์กรที่ชัดเจน

พิพัฒน์ นนทนาธรรม (2553) ศึกษาเรื่อง CSR กลยุทธ์การสร้างภาพลักษณ์ขององค์กร พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจถูกนำมาเป็นนโยบายสำคัญในการดำเนินงาน เพื่อเป็นการ แสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นสิ่งที่จะนำมาซึ่งชื่อเสียงขององค์กรหรือเป็นองค์ประกอบ หนึ่งของชื่อเสียงองค์กร รวมถึงการตระหนักถึงผลกระทบในทางลบที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม จะทำให้ธุรกิจเติบโต เพิ่มกำไร ภาพลักษณ์ ชื่อเสียงในองค์กร นำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

ภาวินีย์ มาตแมน (2557) ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การตลาดเพื่อพัฒนาภาพลักษณ์ของวิทยาลัย อาชีวศึกษาเอกชนในประเทศไทย พบว่าการบริหารจัดการของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนมีความ สัมพันธ์กับกลยุทธ์การตลาดและมีความสัมพันธ์ทางตรงกับภาพลักษณ์ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน รวมทั้งภาพลักษณ์วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนมีความสัมพันธ์ทางตรงกับความภักดีของนักเรียนใน วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนในประเทศไทย และพบว่ากลุ่มตัวอย่างของนักเรียนมีความเห็นด้วยอยู่ใน ระดับมากที่สุดเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมทางการศึกษา วิทยาลัยและการให้บริการ บุคคลที่ให้บริการ และ เห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุดเกี่ยวกับ สถานที่ตั้งวิทยาลัย กระบวนการให้บริการ และการประชาสัมพันธ์

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นสถาบันอาชีวศึกษา เอกชน สาขาบริหารธุรกิจ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานปลัด กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2558 ทั้งสิ้น 464 แห่ง (สมาคมสถาบันการศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย, 2558) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) กำหนดช่วงความเชื่อมั่น 95% ค่าความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างสถาบัน อาชีวศึกษาเอกชน จำนวน 214 แห่ง เพื่อให้งานวิจัยสมบูรณ์มากขึ้นจึงพิจารณาพร้อมกับเกณฑ์ของ Hair Jr. (2010, หน้า 661 - 662) คือ เกณฑ์ขั้นต่ำสำหรับกำหนดขนาดตัวอย่างเพื่อใช้ในการวิเคราะห์โมเดล สมการโครงสร้าง ขนาดตัวอย่างควรมีประมาณ 15 ตัวอย่างต่อการประมาณค่า 1 พารามิเตอร์ ซึ่งจะ ครอบคลุมขนาดกลุ่มตัวอย่างและพอเพียงต่อการวิเคราะห์ข้อมูล ($n > 200$) เมื่อนำมาตรวจสอบความ สมบูรณ์ถูกต้องแล้วจึงเพิ่มเป็น 220 แห่ง และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) จากสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนจำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถาบันการศึกษา หัวหน้าหมวดวิชา และครูผู้สอน ขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวน 660 คน เครื่องมือในการเก็บ รวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์เชิงลึก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ความเที่ยงขององค์ประกอบและการวิเคราะห์ความ แปรปรวนเฉลี่ยของตัวแปรแฝงที่ถูกสกัดได้

ผลการวิจัย

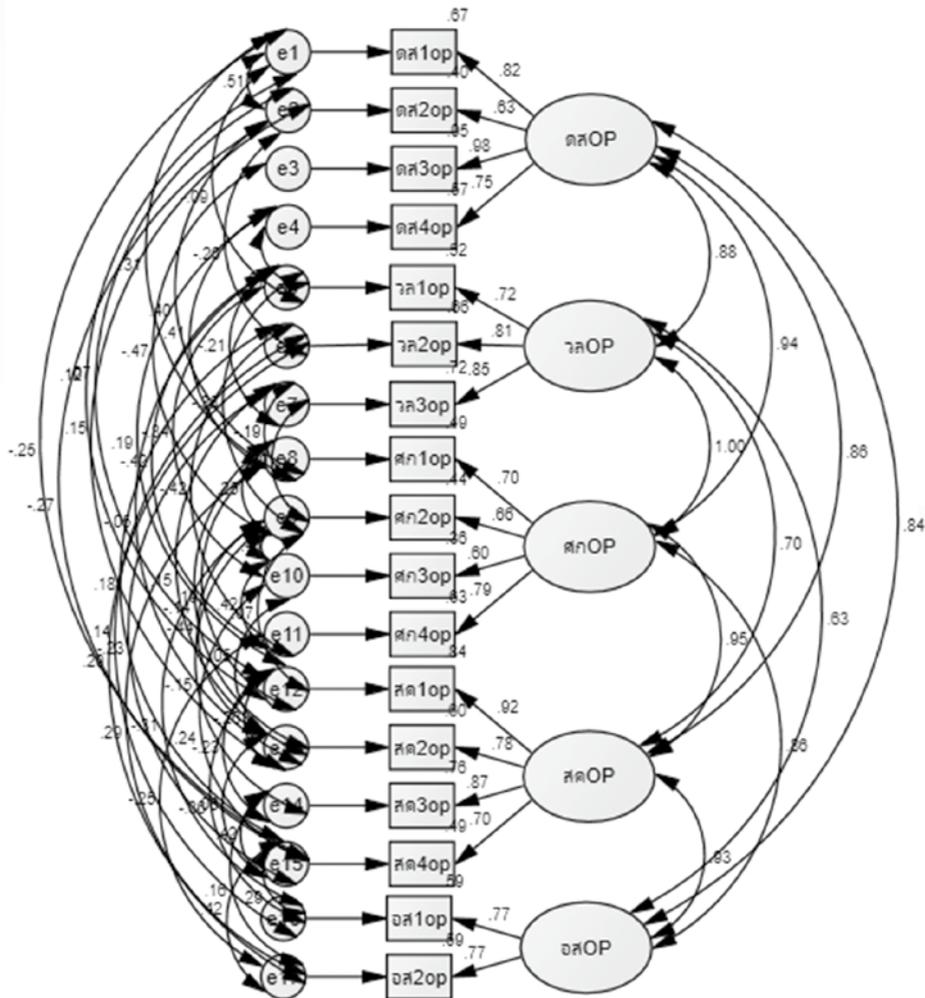
ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยรวม 5 ด้าน ความรับผิดชอบต่อสังคมของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ในส่วนของการดำเนินงานและความคาดหวัง

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยรวม 5 ด้าน ระดับดำเนินงานและระดับความคาดหวังของความรับผิดชอบต่อสังคมของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ

องค์ประกอบหลัก	ค่าเฉลี่ยระดับดำเนินงาน	ค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวัง
1. ด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	4.3662	4.4724
2. ด้านสิ่งแวดล้อม	4.3131	4.4209
3. ด้านเศรษฐกิจ	4.3356	4.4118
4. ด้านสังคม วัฒนธรรม	4.4976	4.5645
5. ด้านอาสาสมัคร	4.6657	4.6842

จากตารางที่ 1 สรุปการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรวม 5 ด้านระดับดำเนินงานและระดับความคาดหวังของความรับผิดชอบต่อสังคมของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ พบว่า ด้านอาสาสมัคร ค่าเฉลี่ยระดับดำเนินงาน มีค่ามากที่สุดคือ 4.6657 และค่าเฉลี่ยระดับความหวัง 4.6842 รองลงมาคือ ด้านสังคม วัฒนธรรม ค่าเฉลี่ยระดับดำเนินงาน 4.4976 และค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวัง 4.5645 แสดงให้เห็นว่าด้านอาสาสมัครและด้านสังคม วัฒนธรรม สภาพการดำเนินงานมีความสอดคล้องกับแผนปฏิบัติงานและสามารถนำไปปฏิบัติตามสภาพความเป็นจริงได้สูงกว่าเป้าหมาย ตรงกันข้ามกับด้านผู้มีส่วนได้เสีย ด้านเศรษฐกิจ และด้านสิ่งแวดล้อม ค่าเฉลี่ยระดับดำเนินงาน 4.3662, 4.3356 และ 4.3131 ตามลำดับ มีค่าเฉลี่ยความคาดหวัง 4.4724, 4.4118 และ 4.4209 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าเป้าหมายที่ปฏิบัติงานเมื่อนำไปใช้จริงไม่เป็นไปตามเป้าหมาย

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่ง โดยการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของตัวแปรสังเกตได้ในแต่ละด้านประกอบด้วย ระดับการดำเนินงาน และระดับความคาดหวัง

Chi-square = 119.994, Chi-square/df = 1.967, df = 61, p = .000, GFI = .974
CFI = .992, RMR = .009, RMSEA = .043, MFI = .985

ภาพที่ 1 โมเดลวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่ 1 ความรับผิดชอบต่อสังคม 5 ด้าน
ระดับดำเนินงาน

ตารางที่ 2 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ และค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ที่อยู่ในตัวแปรแฝง
ความรับผิดชอบต่อสังคม 5 ด้าน ระดับดำเนินงาน

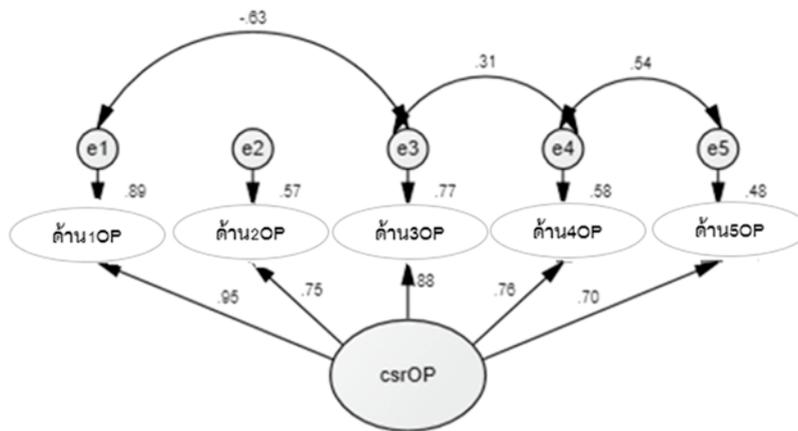
ตัวแปร	FL	FOL	ค่า PC	ค่า PV
ผู้เกี่ยวข้องการดำเนินธุรกิจ ระดับดำเนินงาน (คส1op)	.821	.673	0.500	0.500
การสร้างความสัมพันธ์กับผู้เกี่ยวข้อง ระดับดำเนินงาน (คส2op)	.634	.402	0.500	0.500
ปฏิสัมพันธ์กับพนักงาน ลูกค้า ชุมชน ระดับดำเนินงาน (คส3op)	.976	.953	0.500	0.500
การให้ความสำคัญกับกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย ระดับดำเนินงาน (คส4op)	.753	.567	0.500	0.500
ช่วยเหลือรักษาสິงแวดล้อม ระดับดำเนินงาน (วล1op)	.720	.518	0.500	0.500
การประกอบกิจการที่ไม่กระทบสิ่งแวดล้อม ระดับดำเนินงาน (วล2op)	.813	.661	0.500	0.500
การดำเนินธุรกิจที่ไม่กระทบสิ่งแวดล้อม ระดับดำเนินงาน (วล3op)	.847	.718	0.500	0.500
การกระจายการพัฒนาทางเศรษฐศาสตร์ ระดับดำเนินงาน (ศก1op)	.697	.486	0.500	0.500
การสร้างผลตอบแทนสูงสุด ระดับดำเนินงาน (ศก2op)	.664	.441	0.500	0.500
การดำเนินงานทางธุรกิจ ระดับดำเนินงาน (ศก3op)	.604	.364	0.501	0.501
มุมมองทางเศรษฐศาสตร์ ระดับดำเนินงาน (ศก4op)	.793	.629	0.500	0.500
การทำนุบำรุงสังคม ระดับดำเนินงาน (สค1op)	.919	.845	0.500	0.500
การทำนุบำรุงวัฒนธรรม ระดับดำเนินงาน (สค2op)	.777	.604	0.500	0.500
บูรณาการธุรกิจให้สอดคล้องกับสังคม วัฒนธรรม ระดับดำเนินงาน (สค3op)	.871	.758	0.500	0.500
พิจารณาขอบเขตธุรกิจที่ส่งผลกับสังคม วัฒนธรรม ระดับดำเนินงาน (สค4op)	.697	.486	0.500	0.500
การช่วยเหลืออย่างเต็มที่ ระดับดำเนินงาน (อส1op)	.770	.593	0.500	0.500
การกระทำบนคุณค่าของคุณธรรม ระดับดำเนินงาน (อส2op)	.769	.591	0.500	0.500
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.				.905
Bartlett's Test of Sphericity Approx. Chi-Square				7620.939
df				136
Sig.				0.000

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ และค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ที่อยู่ในตัวแปรแฝง 17 ตัวบ่งชี้ ระดับดำเนินงาน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ตั้งแต่ .604

ถึง .976 และค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ที่อยู่ในตัวแปรแฝง (R^2) แต่ละตัวบ่งชี้ มีค่า ตั้งแต่ .364 ถึง .953 และตรวจสอบความเที่ยงตรงขององค์ประกอบ (PC) พบว่าทุกด้านมีค่า PC ตั้งแต่ .5000 - .5001 และค่าความแปรปรวนเฉลี่ยของตัวแปรแฝงที่ถูกสกัดได้ (PV) ทุกด้านมีค่า PV ตั้งแต่ .5000 - .5001 และผู้วิจัยตรวจสอบ KMO และ Bartlett's test เพื่อพิจารณาความเหมาะสมข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์ห่องค์ประกอบภาพรวมของ 5 ด้าน ระดับดำเนินงาน มีค่า KMO = .905 แสดงว่าข้อมูลเหมาะสมที่จะวิเคราะห์ห่องค์ประกอบได้ Bartlett's test of sphericity ค่า Sig.=.000 แสดงว่ามีนัยสำคัญทางสถิติ คือ 17 ตัวบ่งชี้ ระดับดำเนินงาน มีความสัมพันธ์กันสามารถวิเคราะห์ห่องค์ประกอบได้

การวิเคราะห์ห่องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) ค่าเฉลี่ยรวม 5 ด้าน ระดับการดำเนินงาน

โมเดลการวัดความรับผิดชอบต่อสังคม ระดับการดำเนินงาน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านส่วนได้ส่วนเสีย ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม วัฒนธรรม และด้าน ผลการวิเคราะห์ห่องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการวัดความรับผิดชอบต่อสังคม ระดับการดำเนินงาน 5 ด้าน แสดงดังภาพที่ 2

Chi-square = 2.002, Chi-square/df = 1.001, df = 2, p = .367, GFI = .998
CFI = 1.000, RMR = .001, RMSEA = .001, MFI = .999

ภาพที่ 2 โมเดลการวัดความรับผิดชอบต่อสังคม ระดับการดำเนินงาน 5 ด้าน

จากภาพที่ 2 พบว่ารูปแบบของโมเดลการวัดความรับผิดชอบต่อสังคม ระดับการดำเนินงาน 5 ด้านเชิงทฤษฎีตามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่า Chi-square ค่า RMSEA และค่า GFI ซึ่งพบว่าค่า Chi-square เท่ากับ 2.002 (df = 2, p = .367) ค่า RMSEA เท่ากับ .001 และค่า GFI เท่ากับ .998

ตารางที่ 3 ค่านำหนักองค์ประกอบ และค่านำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ที่อยู่ในตัวแปรแฝง
ความรับผิดชอบต่อสังคม ระดับ การดำเนินงาน 5 ด้าน

ตัวแปร	FL	FOL	ค่า PC (ต้อง > .60)	ค่า PV (ต้อง > .50)
ด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ระดับดำเนินงาน (ด้าน 1OP)	0.9450	0.8930	0.7962	0.5001
ด้านสิ่งแวดล้อม ระดับดำเนินงาน (ด้าน 2OP)	0.7520	0.5655	0.7485	0.5000
ด้านเศรษฐกิจ ระดับดำเนินงาน (ด้าน 3OP)	0.8790	0.7726	0.7976	0.5000
ด้านสังคม วัฒนธรรม ระดับดำเนินงาน (ด้าน 4OP)	0.7590	0.5761	0.7943	0.5000
ด้านอาสาสมัคร ระดับดำเนินงาน (ด้าน 5OP)	0.6950	0.4830	0.5515	0.5000
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.				.839
Bartlett's Test of Sphericity Approx. Chi-Square				1880.034
df				10
Sig.				0.000

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่านำหนักองค์ประกอบ และค่านำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ที่อยู่ในตัวแปรแฝง ความรับผิดชอบต่อสังคม ระดับการดำเนินงาน 5 ด้าน มีค่านำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.9450, 0.7520, 0.8790, 0.7590 และ 0.6950 ตามลำดับ และค่านำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ที่อยู่ในตัวแปรแฝง (R^2) แต่ละตัวบ่งชี้ มีค่าตั้งแต่ 0.4830 ถึง 0.8930 และตรวจสอบความเที่ยงตรงขององค์ประกอบ (PC) พบว่าทุกด้านมีค่า PC >.60 ยกเว้นด้าน 5 OP ซึ่งได้ค่า PC เท่ากับ 0.5515 และค่าความแปรปรวนเฉลี่ยของตัวแปรแฝงที่ถูกสกัดได้ (PV) ทุกด้านมีค่า PV .50

และผู้วิจัยตรวจสอบ KMO และ Bartlett's test เพื่อพิจารณาความเหมาะสมข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์องค์ประกอบภาพรวมของ 5 ด้าน ระดับดำเนินงาน มีค่า KMO = .839 แสดงว่าข้อมูลเหมาะสมที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบได้ Bartlett's test of sphericity ค่า Sig. = .000 แสดงว่ามีนัยสำคัญทางสถิติ คือ องค์ประกอบทุก 5 ด้านระดับดำเนินงาน มีความสัมพันธ์กันสามารถวิเคราะห์องค์ประกอบได้

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประกอบด้วย ด้านผู้มีส่วนได้เสีย

ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม วัฒนธรรม และด้านอาสาสมัคร ทุกปัจจัยมีค่าเฉลี่ยรวม ระดับดำเนินงานอยู่ในระดับมากและมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ Schreck (2011) และ Kim and O'Gorman (2011) การใช้ CSR ภายในองค์กรไม่ว่าจะเป็นด้านผลกำไรและผลทางสังคมมีแนวโน้มจะให้ผลดีกับองค์กร รวมถึงการสร้างแนวคิดเชิงบวกต่อบุคลากรในองค์กร การบริหารจัดการภายในองค์กร

2. ผลการวิเคราะห์โมเดลการวัดความรับผิดชอบต่อสังคมของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ระดับการดำเนินงานและระดับความคาดหวัง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านส่วนได้ส่วนเสีย, ด้านสิ่งแวดล้อม, ด้านเศรษฐกิจ, ด้านสังคม วัฒนธรรม และด้านอาสาสมัคร มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างแนวทาง และตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสถาบันอาชีวศึกษา เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องซึ่งกันและกัน ตามแนวคิด CSR ของการดำเนินธุรกิจโดยภาพรวมควรให้ความสำคัญต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ควบคู่ไปกับการสร้างการเติบโตของธุรกิจ เพราะจะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) เพิ่มกำไร สร้างภาพลักษณ์ สร้างชื่อเสียงให้องค์กร (พิพัฒน์ นนทนาธรณ์, 2553 และภาวินีย์ มาตแมน, 2557)

3. ผลการศึกษาความเป็นไปได้ในการนำตัวบ่งชี้ไปใช้วัดความรับผิดชอบต่อสังคมของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ โดยเปรียบเทียบกลุ่มวิทยาลัยที่มีค่าเฉลี่ยรวมสูงและค่าเฉลี่ยรวมต่ำ จากผู้ให้ข้อมูลหลักโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า

3.1 กลุ่มสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนที่มีค่าเฉลี่ยรวมสูง ให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อสังคมของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สามารถนำไปใช้ปฏิบัติกับสถาบันอาชีวศึกษาได้ทุก 5 ด้าน กล่าวคือ แนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ ของสถาบันอาชีวศึกษา โดยภายใต้การบริหารจัดการเป็นไปในลักษณะสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีการพัฒนาชุมชน สังคม ตลอดจนผลิตผลงานวิจัยหรือองค์ความรู้ใหม่ เพื่อตอบสนองให้กับชุมชนและสังคมในการแก้ปัญหา ชี้นำ สร้างประโยชน์ให้กับชุมชนและสังคมได้ อีกทั้งเปิดโอกาสให้บุคลากร และอาจารย์ทำงานและให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคมไปพร้อมกับการจัดการเรียนรู้ มีการรักษาสิ่งแวดล้อมของชุมชน ใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการเพิ่มรายได้ สร้างความสุขให้กับคนในชุมชนและสังคม ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนรวมทั้งสามารถช่วยพัฒนาประเทศในการแก้ปัญหาได้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับสถาบันพระมหากษัตริย์เพราะสถาบัน

พระมหากษัตริย์เป็นเสาหลักที่สำคัญของสังคมไทย ในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของในหลวงที่ช่วยให้ชาวไทยได้รอดพ้นจากความทุกข์เข็ญได้อย่างยั่งยืน และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดด้าน CSR ของ Kotler and Lee (2005) ว่าเป็นการมุ่งไปที่การสร้างให้องค์กรมีความ “ดี” ที่ก่อให้เกิดความยั่งยืนของกิจการ การช่วยเหลือชุมชน สร้างสัมพันธ์ภาพกับชุมชน ทำกิจกรรมชุมชน พัฒนาชุมชน รับผิดชอบต่อสังคม

3.2 กลุ่มสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนที่มีค่าเฉลี่ยรวมต่ำ ให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อสังคมของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้บ้างด้าน และบ้างด้านที่เห็นว่าไม่เหมาะสมมี 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านผู้มีส่วนได้เสีย เนื่องจากเห็นว่าผู้กำหนดนโยบายการบริหารงานของสถาบันอาชีวศึกษา คือ ผู้บริหารระดับสูงของสถาบันอาชีวศึกษา เป็นผู้วางกรอบนโยบายลงมาให้ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติ และการขาดแคลนอุปกรณ์ อาคารสถานที่อันเป็นผลมาจากปัญหาอื่น ๆ ทั้งด้าน การเงิน ครุ ฯลฯ ทำให้สถาบันอาชีวศึกษาไม่สามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเท่าที่ควร รวมถึงสภาพการเงินของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน 2) ด้านสิ่งแวดล้อม ไม่เน้นด้านสิ่งแวดล้อมหรือสภาพแวดล้อมเนื่องจากการแข่งขันที่สูงของสถาบันอาชีวศึกษา จำเป็นต้องแข่งขันกันเองพร้อมทั้งหากกลยุทธ์เพื่อให้นักเรียนเข้าศึกษาต่อในสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน เพื่อความอยู่รอดของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน 3) ด้านเศรษฐกิจ ไม่ได้ให้ความสำคัญกับวิชาชีพที่ขาดแคลนในท้องถิ่นเพราะสภาพสังคม เศรษฐกิจ ที่มีการเปลี่ยนแปลงผันผวน

ข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

1. **ประโยชน์เชิงนโยบาย** การวิจัยครั้งนี้ ทำให้เกิดองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ซึ่งจะเป็นความรู้พื้นฐานในการศึกษาต่อขององค์ความรู้หรือองค์ประกอบในด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ให้มีความสมบูรณ์และหลากหลายมากยิ่งขึ้นในอนาคต และจะเป็นตัวช่วยเข้าไปเสริมกลไกการทำงาน และเสริมสร้างศักยภาพในการบริหารสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน ส่งผลต่อความอยู่รอดและสามารถแข่งขันได้ในสภาพการณ์ยุคปัจจุบัน

2. **ประโยชน์เชิงปฏิบัติ** ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้สถาบันอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทสาขาอื่น ๆ หรือกลุ่มสถาบันการศึกษาอื่น ๆ สามารถนำไปเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย และการพัฒนาตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบต่อสังคมของสถาบันการศึกษาให้ประสบความสำเร็จได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรขยายขอบเขตการศึกษาเปรียบเทียบถึงความแตกต่างในกลุ่มอาชีพศึกษาเอกชน ประเภทอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งสามารถนำผลการศึกษามาปรับใช้เป็นแนวทางเพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ความรับผิดชอบของสังคมของสถาบันอาชีวศึกษา

บรรณานุกรม

- พิพัฒน์ นนทนาธรณ์. (2553). *การจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร การสร้างข้อได้เปรียบในการแข่งขัน อย่างยั่งยืน*. นนทบุรี: ชิงค์ บียอนด์ บুকส์.
- ภาวิณีย์ มาตม้วน. (2557). ปัจจัยทางการตลาดเพื่อพัฒนาภาพลักษณ์วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน. *วารสารสุโขทัยธรรมมาธิราช*, 26(2), 94-105.
- สมาคมสถาบันการศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย. (2558). สืบค้นเมื่อ วันที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2558
<http://www.apheit.org/>
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2557). *การสำรวจความต้องการแรงงานและการขาดแคลนแรงงานของสถานประกอบการ*. กรุงเทพฯ: สำนักสถิติพยากรณ์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). *รายงานประจำปี 2557 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กับพันธกิจพัฒนาการศึกษาชาติ*. กรุงเทพฯ: บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา. (2557). *ภารกิจและนโยบาย*. สืบค้นเมื่อ 3 มกราคม พ.ศ. 2558, เว็บไซต์ <http://www.vec.go.th/Default.aspx?tabid=87>
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate data analysis* (7th ed.). New Jersey: Prentice Hall, Upper Saddle River.
- Kim, R. C., & O’Gorman, K. D. (2011). Corporate social responsibility as a dynamic internal organizational process: A case study. *Journal of Business Ethics*, 101(1), 61-74.

Kotler, P., & Lee, N. (2551). *Corporate social responsibility doing the most good for your company and your cause* (รมณีขันธ์ร แก้วกิริยา, แปล). กรุงเทพฯ: ยูนิเวอร์แซลพับลิซซิง.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.

Schreck, P. (2011). Review the business case for corporate social responsibility: New evidence and analysis. *Journal of International business Ethics*, 10(1), 167-188.

